

Bülteni

Saygı

Sevgili Velimiz,

Her zaman her dönemde biz, insanların en çok birbirlerinden görmek istediği bir değerdir saygı. Saygının anlamına bir bakalım. TDK açıklaması şöyle: Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram. Evet, TDK saygıyı bu şekilde anlamlandırmış. Ancak saygı herkese göre farklı anlamlar ve beklentiler taşıyabilir. Yani burada önemli olan aslında saygı bana göre nedir? Ben saygılı mıyım? sorusunu kendimize sormak madalyonun diğer tarafına bakmayı başarabilmektir. Aslında bu niyetle bireyler saygılı olma yolunda çok ciddi adım atmış olmaktadır. Bireyin bu adımı atabilmesi ise özsaygı ile başlayacaktır. Öz saygı da kişinin hem kendisine hem de insanlığa değer vermesiyle, sevmesiyle başlayacaktır.

Keyifle okumanız dileğiyle...

İNSANCIL BİR DEĞER: SAYGI...

Saygı aynı duyguda olunmasa bile, farklı düşüncelerde, farklı duygularda, inanışlarda ve arayışlarda bulunan insanların birbirine göstermesi gereken yüce bir değerdir.

Bu yüce değer için Konfüçyüs ise şöyle der:

...Bir insan vicdan ve karşılıklı ilişki ilkelerine uygun olarak hareket ettiğinde evrensel yasalardan uzak düşmüş değildir. Başkalarının size yapmasını istemediğiniz şeyleri siz de onlara yapmayınız. Konfüçyüs fikirlerini şu cümlelerle açıklamaya devam eder " Kişiliklerini terbiyeden geçirmek isteyen insanlar önce akıllarının düzelmesini sağlamalıdır. Akıllarının düzelmesini isteyenler önce bilgilerini artırmalıdır. Bilgini artırılması şeylerin incelenip araştırılmasına bağlıdır. Şeyler incelendiğinde bilgiler artıp genişler; bilgiler artınca isteğin içtenliği kazanılınca akıl düzeltilir; akıl düzelince kişilik terbiyeden geçmiş olur. Bilgi aklın güçlenmesinde olduğu gibi kişiliğin ve toplumun terbiye edilmesi sonuçlarını da yaratacaktır. Saygı duyarak büyüme, yüce gönüllülük, iyiye inanç, sebat, sadakat hoşgörü de artacaktır.

Saygı ile bağlantılı bir diğer kavram da barış kavramıdır. Barışa ulaşabilmek içinde barışı öğretmek gerekir. Eğer herkesin kendi içinde barış ve mutluluğu yaratabileceği bir yol bulabilirsek, insanların içsel huzur ve mutlulukları doğal biçimde merhamet olarak yansıyacaktır. Bu şekilde de dünya barışının temellerini atabiliriz.

Saygı kalbi etkinliği

Zihni sürekli sallanan kar küresi gibi düşünün. Kar küresini sallamayı bıraktığımızda, beyaz kar tanecikleri aşağıda birikir ve kar küresinin içindeki sıvı aynı anda sakin berrak olur. Rahatlık ve uyanıklığın bileşimiyle, zihin üç doğal özelliği ortaya çıkar. Bu özellikler dinginlik, netlik, mutluluktur.

İçsel mutluluk dinginlikle ve netlikle beraber doğal olarak ortaya çıkar. İçsel mutluluk bulaşıcıdır. İnsan, mutluluğunun içsel ışığının ortaya çıkmasına izin verdiğinde çevresindeki insanlar ona daha olumlu yaklaşır. "

Saygının yaşandığı hissedildiği toplumların yaşam süresi de uzun olur. Bu tür toplumlarda kolay kolay kargaşa çıkmaz. Çünkü saygılı toplumun üyeleri bilgili, inançlı, sanata önem veren, ahlaki değerleri yaşama geçirebilen özelliklere sahiptir. Bu özelliklere sahip olan toplumlarda bireyler yaşamdan daha fazla doyum alabilirler. Toplumda oluşan tüm bu davranışsal örüntüler o toplumun

Saygı yaprakları etkinliği

kültürünü oluşturur. Prof. Dr. Üstün Dökmen "Küçük Şeyler" isimli kitabında yakın tarihimize ilişkin bir olaydan söz ederken saygı ve saygılı toplum özelliklerinin bağını anlatmak için bakın neler söylüyor: "

'Bizde futbol seyircisi için davranış şekli şudur: Eğer tuttuğumuz takım maçı kazanmışsa seviniriz, alkışlarız; kaybetmişse sinirleniriz, alkışlamayız. Oysa Koreliler, 2002 Dünya Kupası maçında böyle davranmadılar. Üçüncülük maçında televizyonu maç biter bitmez açan bir Türk seyircisi herhalde şöyle derdi: "Tüh maçı biz kaybetmişiz, Koreliler kazanmış!" Niçin böyle derdi? Çünkü Koreliler alkışlıyorlardı. Yenilmişlerdi, üzgündüler. Buna rağmen alkışlıyorlardı. İşte bunu belirtmeye çalışıyorum. Keyfimiz var veya yok. Çevremizdekilere, karşımızdakilere saygılı davranabiliriz. Koreliler gibi! Dünya Kupasında üçüncülük maçını anlatan TRT spikeri, o güzel Türkçesi ve her zamanki nezaketiyle şöyle diyor: "Sevgili izleyiciler, inanmayacaksınız ama maçın bitimine bir dakika var ve bir tek Koreli stadyumu terk etmedi." Maç bitti, Koreliler yenildi, spikerin hayreti daha da arttı. Çünkü bir tek Koreli bile stadyumu terk etmemişti ve tüm izleyiciler her iki takımı birden alkışlıyorlardı. Ve dahası tribünlerde iki bayrak belirdi. Türk bayrağı daha büyük, Kore bayrağı daha ufaktı. Stadyuma gidip futbol maçı izlemem ama bildiğim kadarıyla bizde böyle şey olmaz. Evet, keyfimiz var veya yok, çevremizdekilere saygılı davranabiliriz, davranmalıyız."

Toplumda var olan kültür bireylerin davranışlarını şekillendirdiği gibi ebeveynlerin de çocuk yetiştirme tutumlarını etkiler.

Çocuklarımıza saygı değerini kazandırma aşamasında neler yapabileceğimize bir bakalım:

- İlk olarak sizler çocuklarınıza saygı duyun. Çevrenizdeki herkese saygılı davranın. Kendinize de saygı duyun. Çocuklar önce davranışları öğrenirler sözleri değil.
- Duygu ve düşüncelerini her ortamda savunmasını ve ifade etmesini sağlayın. Çocuğunuzu dinleyin. Dinlenen çocukların özsaygı ve özgüvenleri yüksek olacaktır.
- Disiplin anlayışınızı oluştururken sevgi ve saygıyı temel alın.
- Çocuğunuzun davranışlarını eleştirirken kişiliğini ve duygularını hedef almayın.

- Hatalarınızı telafi etmek ve özür dilemek için bekleme-
yin, bunları çocuğunuzun da bunları yapmasına fırsat
tanıyın.
- Onun yapması gereken seçimleri sizler yapmayın. Bu
konuda ona imkân tanıyın. Doğru seçim yaptığında da
taktir etmeyi unutmayın.
- Çocuğunuzun başka kişilerle veya kardeşleriyle kıyasla-
mayın. Her bir çocuk kendine has ve özeldir.
- Çocuğunuzun bireysel farklılıklarını tanıyın ve kabulle-
nin. Doğru ve güzel yaptığı şeylerde takdir edin, yanlış
yaptığında yanında olduğunuzu gösterin.
- İnsanların eşit olduğunu özellikle anlatın. Farklı kültür
ve etnik gruplardan arkadaşlar seçtiğinde buna karşı
çıkmayın.
- Başkalarına saygısızlık ettiğinde bu davranışının
sonuçlarıyla yüzleşmesini sağlayın. Çocuğunuza bir
saygısızlıkla karşılaşırsa ne hissedeceğini sorun. Baş-
ka insanlara da saygısızlık yaptığında onların neler
yaşayıp hissedebileceğini anlatmaya çalışın.
- Çocuğunuzun kendisinin uğraşarak yaptığı bir ürünü
onunla kararlaştırdığınız bir yere asın. Altına da senin
emeğine saygı duyuyorum yazın.
- Herkese her zaman saygı duyun. Yaşlılara yardım edin,
tanıdıklarınıza selâm verin. Ona ait şeylere de say-
gı gösterin. Eşyalarını karıştırmayın. Alay edici ve onu
kırıcı şakalar yapmayın.
- Çocuğunuzla ilgili kararları ona da danışın. Tercihlerine,
fikirlere ve isteklerine saygı gösterin.
- Küçük yaştan itibaren çocuğunuzun sadece çevresinde-
ki insanlara değil tüm varlıklara saygı duymasını öğret-
meye çalışın. Çocuğunuzun sözünü kesmeden, gözleri-
nin içine bakarak onu dinleyin. Unutmayın: Çevresindeki
insanlara saygılı davranış göstermeyen çocukların
genellikle özsaygıları da düşük olur.

Saygı kalbi etkinliği

ÇOCUK HAKLARI

*Eğer çocukların da hakları olduğunu ka-
bul edebilirsiniz, onların girişken tavır-
larını geliştirmeyi daha kolay bulabilirsiniz.
Bu hakların bazıları şunlardır:*

- Sevilme ve Bakılma Hakkı
- Saygı Görme Hakkı
- Oyun Oynama Hakkı
- Kendini güvende hissetme hakkı
- Mutlu olma Hakkı
- Dinlenme ve dikkate alınma hakkı
- Anne-babasıyla iyi vakit geçirme hak-
kı
- Duygularını ifade Hakkı
- Kendisi Olma Hakkı

Saygı yaprakları etkinliği

PEKİ, ÖZSAYGI AİLEDE NASIL GELİŞİR?

Benlik kavramının ilk adımları çok erken dönemlerde başlar. Başta anne, baba ve temel bakıcı olmak üzere çocuğun yaşamındaki önemli insanların çocuğa yaklaşım ve davranışları, benlik gelişiminde temel rolü oynar.

Benlik gelişimi tamamen başarı odaklı değildir. Kendisi ve çevresiyle ilgili olumlu geri bildirimler alan çocuk kendini değerli görecektir, kendisine saygı duyacaktır.

Öğrenilmiş bir yaşantı olan benlik saygısı, çocuğun en değerli varlığı olan anne babasının ona verdiği değerle sıkı sıkıya ilintilidir. Birey için önemli kişilerin, bireyin yaptıklarına onay vermesi, yaptıklarını beğenmesi, onunla övünmeleri ya da ondan utanmaları, sürekli eleştiride bulunmaları, yaptıklarını beğenmemeleri, hoşnutluklarını göstermemeleri benlik saygısının düşük veya yüksek olmasını sağlayacaktır.

Yüksek benlik saygısına sahip çocuklar ise;

- Sosyal olarak aktif ve yaratıcılık potansiyelleri yüksek çocuklardır.
- Kişisel amaçları nettir, bu doğrultuda kararlı ve gerçekçi hareket ederler.
- Fiziksel görünüşleri konusunda endişeleri azdır.
- Ders başarısı, sportif faaliyetler, akran ilişkileri gibi etkinlik alanlarında herkesin farklı olabileceğini kolaylıkla kabul ederler.
- Şüphe, korku ve çelişkilerinin esiri olmazlar.
- Problem çözme becerileri yüksektir.
- Olaylara sorun odaklı yaklaşmamayı bunun yerine uzlaşmayı seçerler.

Çocuk yetiştirmede mutlaka sınırlarınız olsun. Sınır koymak aşırı disiplin, bir korku ortamı yaratmak değildir. Önemli olan oluşturulan sınırlar konusunda tutarlı olmaktır.

Ralph Waldo Emerson

Okulumuzda tüm öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin yöneticilerimizin etkin katılımlarıyla beraber değerler eğitimi işbirlikçi çalışmalarla dönem başından itibaren planlanmış etkinliklerle, projelerle tüm sınıflar bünyesinde sürdürmektedir. Çocukların sosyal becerilerinin gelişmesinde büyük önemi olan değerler eğitimi çalışmaları birey olma, gurup olma ve toplum olmanın temelini oluşturmakta bu çalışmalara evde yapacağınız katkıların çocuklarımızın gelişimlerine olan yansımaları paha biçilemez olacaktır. Desteğiniz ve işbirliğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Üstün DÖKMEN , Küçük Şeyler, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2008

Leo buscaglia, Kişilik , Tümüyle İnsan Olabilme Sanatı, İnkılap Kitabevi, 2011

Chade -Meng tan, Turkcesi:nil-gun Kendini İçinde Ara, Kuraldışı Yayıncılık, 2012

www.gelisim.k12.tr